

Удосконалення системи управління фінансовими результатами підприємства

Управління фінансовими результатами являє собою сукупність заходів, принципів і методів формування та реалізації управлінських рішень щодо формування, розподілу та використання прибутку підприємства [1]. Під час обліку та аналізу фінансових результатів виникає значна кількість проблем, до найбільш поширених з яких відносяться: відсутність усієї інформації по ключовим аспектам підприємницької діяльності, не належно складена бухгалтерська, фінансова та управлінська звітність тощо. Все це стає на заваді ухваленню конструктивних рішень щодо фінансового аспекту діяльності підприємства. З огляду на зазначене, метою даної роботи є обґрунтування необхідності використання новітніх інструментів, технологій та програмного забезпечення щодо управління доходами та витратами підприємства.

Роль ефективного управління фінансовими результатами визначається їх значенням у господарській діяльності та спектром напрямів аналітично-управлінського використання. Фінансові результати використовуються для порівняння успіху аналогічних компаній у галузі або для демонстрації зростання певного сектору. Їх також можна використовувати як орієнтир для аналізу тенденцій та оцінки інвестиційного ризику. Оцінка фінансової ефективності підприємства стосується систематичного аналізу та оцінки фінансових даних і показників підприємства для вимірювання ефективності фінансових операцій, прибутковості, ефективності використання активів та інших аспектів. Економічний та управлінський аспект включає комплексну оцінку прибутковості підприємства, бізнес-ефективності та можливостей фінансового менеджменту, і є однією з ключових основ для управління діяльністю підприємства та прийняття рішень.

При аналізі системи управління фінансовими результатами підприємства слід враховувати фактори, що можуть викривити сприйняття деяких показників та відобразитися на самому аналізі [2]. Воєнний стан в Україні обумовлює ряд негативних чинників, що впливають безпосередньо як на аналіз, так і на управління в цілому. Погіршення фінансових результатів та можливостей аналізу підприємств в Україні зумовлене низкою взаємопов'язаних причин, а саме: фізичне руйнування підприємств, загроза для інформаційних систем внаслідок кібератак, міграція та нестача кваліфікованого персоналу тощо.

Для ефективного проведення аналізу можна використовувати як існуючі функціональні моделі, так і створювати власні. Однією з існуючих моделей є Six Sigma, що представляє собою методологію вдосконалення процесів, метою якої є мінімізація варіацій у кінцевому продукті. Цей підхід використовує статистичні дані як еталони. Методологія Six Sigma часто застосовується у вдосконаленні процесу виробництва, оскільки вона дає змогу зменшити кількість дефектів та невідповідностей.

Одним з підходів у Six Sigma є DMAIC, що використовується для вдосконалення наявних процесів. Абревіатуру DMAIC можна розшифрувати наступним чином: Define – визначення можливостей для вдосконалення, Measure – вимірювання ефективності поточних процесів, Analyze – аналіз процесу та пошук дефектів та їх першопричин, Improve – покращення процесів і усунення виявлених першопричин, Control – проведення контролю оновлених процесів та оцінка їх майбутньої ефективності для виправлення можливих відхилень.

Total Quality Management – підхід, що орієнтований на споживача, сутність якого полягає в акценті на безперервне вдосконалення процесів з часом. Цю методику часто застосовують у сфері управління ланцюгами постачання та для підвищення задоволеності клієнтів. Вона значною мірою спирається на рішення, засновані на даних, і на показники ефективності. У процесі розв'язання проблеми використовують метрику успіху, щоб зазначити, як саме можна покращити процес. Головною метою даної моделі є удосконалення процесів, у той час як в попередньому розглянутому методі метою є зменшення кількості дефектів.

У сучасних умовах ухвалення управлінських рішень може відбуватися з використанням аналізу даних, для збору яких було використано спеціалізоване програмне забезпечення, в тому числі ШІ. Програмне забезпечення для управління фінансовими показниками допомагає організаціям планувати, відстежувати, аналізувати та звітувати про свої фінансові метрики та ключові показники ефективності. На відміну від базових бухгалтерських інструментів, які зосереджуються на транзакціях і дотриманні нормативів, ці платформи пропонують глибший аналітичний підхід і прогнозу аналітику. Програмне забезпечення автоматизує рутинні завдання та збір даних, даючи змогу фінансовим фахівцям зосередитися на аналітиці та прийнятті стратегічних бізнес-рішень. Слід враховувати, що використання програм має як позитивні, так і негативні сторони. До позитивних можна віднести: швидку обробку даних, точність та автоматизацію самого процесу. До недоліків можна віднести необхідність значних інвестицій задля впровадження, складність налаштування самої системи та інтеграції.

До інструментів управління фінансовими результатами також можна віднести онлайн платформи, які допоможуть автоматизувати бюджетування та прогнозування і пов'язати операційні показники з фінансовими результатами [6].

Abacus – це єдина платформа, розроблена для середніх і великих компаній, які прагнуть покращити аналіз фінансових показників на підприємстві. Завдяки функціям співпраці, фінансові команди можуть безперешкодно працювати з операційними відділами, усуваючи традиційні бар'єри. Інструменти стратегічної аналітики Abacus стимулюють розвиток компанії.

Anaplan – це корпоративна платформа об'єднаного планування, яка охоплює не лише фінанси, а й продажі та операції. Вона має потужні можливості моделювання, здатні обробляти складні сценарії планування у великих

компаніях. Проте Anaplan потребує значних ресурсів для впровадження та спеціальної експертизи. Найкраще підходить для великих корпорацій із комплексними потребами у плануванні.

Workday Adaptive Planning забезпечує широкі можливості планування та візуалізації даних. Продукт тісно інтегрований з екосистемою Workday, що робить його цінним для організацій, які вже використовують Workday для HR чи фінансів. Платформа підтримує міждепартаментне планування, хоча її впровадження може зайняти більше часу. Найбільшою перевагою є планування персоналу та операційна аналітика, пов'язана з фінансовими результатами.

Vena Solutions поєднує знайомий інтерфейс Excel з можливостями корпоративного рівня. Такий підхід зменшує час навчання для фінансових команд, які вже володіють Excel. Платформа забезпечує автоматизацію робочих процесів і централізоване управління даними, зберігаючи гнучкість таблиць. Таке рішення найкраще підходить для компаній, які хочуть підсилити існуючі процеси, а не повністю їх змінювати.

Planful – це повноцінна фінансова платформа, що зосереджується на безперервному плануванні. Вона має сильні інструменти автоматизації, які оптимізують рутинні фінансові процеси. Масштабованість рішення робить його придатним для міжнародних компаній з потребою у консолідації даних. Підхід до планування допомагає перейти від щорічного бюджетування до гнучкого фінансового управління [5].

Важливим елементом в забезпеченні системи управління фінансовими результатами діяльності підприємства є наявний персонал з достатнім рівнем кваліфікації. Для вирішення цих проблем зазвичай залучають бізнес-аналітика, який співпрацює з керівництвом, розробляє нові або вдосконалює вже існуючі процеси, що спрямовані на усунення неефективності, скорочення витрат і підвищення конкурентоспроможності компанії. Бізнес-аналітик формує детальні звіти, діаграми процесів і документацію, які допомагають у прийнятті рішень. Багато великих компаній мають власних бізнес-аналітиків, які постійно проводять аналіз діяльності підприємства, або залучають зовнішніх консультантів. Основними перевагами залучення спеціалістів з консалтингових фірм є можливість залучення високо спеціалізованих фахівців [4].

Отже, щоб провести ефективний аналіз, можна використати вже наявні методи аналізу, але можна й використати моделі, що складені за власною методикою [3]. Проведення аналізу можна довірити спеціалізованим платформам, що дадуть змогу автоматизувати рутинний процес збору та обробки інформації, але слід враховувати високу собівартість впровадження сучасних інформаційних. Для проведення аналізу варто залучати кваліфікованих працівників або консалтингові фірми.

Список використаних джерел

1. Ілляшенко О., Морар Є. Сучасні підходи до оптимізації процесу управління фінансовими результатами підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 87. С. 137-144. URL: https://bses.in.ua/journals/2024/87_2024/23.pdf
2. Пеняк Ю. С., Гороховацька Н. В. Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами. *Економічний простір*. 2020. № 159. С. 97-101. URL: <http://srd.pdaba.edu.ua:8080/handle/123456789/6727>
3. Севаст'янова О. Теоретичні аспекти побудови структурно-функціональної моделі процесу соціалізації студентської молоді у виховному процесі ЗВО. Інноваційні програми і проекти в психології, педагогіці, освіті. Матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 13-14 березня 2020 р. Одеса: ГО «Інститут інноваційної освіти». С. 63-69. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5347/8.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
4. Carpenter J. W. Business Analyst: Career Path and Qualifications. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/articles/professionals/120915/business-analyst-career-path-and-qualifications.asp>.
5. Laoyan S. 7 Types of Process Improvement Methodologies You Should Know About / Asana. URL: <https://asana.com/resources/process-improvement-methodologies>.
6. Lluch J. 10 Best Financial Performance Software for 2025 / Abacum: The AI-Native FP&A Platform. URL: <https://www.abacum.ai/blog/financial-performance-software-solutions>.